

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Горька Людмила Анатоліївна,
здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** У контексті воєнного стану особливості оподаткування підприємств набувають великого значення для фінансової стійкості країни. В умовах кризової ситуації може знадобитися перегляд податкових ставок, введення спеціальних пільг чи інших заходів для підтримки бізнесу. Однак необхідно також забезпечити ефективний контроль за сплатою податків та використанням фінансових ресурсів для потреб оборони та відновлення економіки.*

***Ключові слова:** податкова система, податки, оподаткування підприємств, воєнний стан, податок на прибуток підприємств.*

Податкова система України включає різноманітні податки, а саме податок на прибуток, ПДВ, податок на доходи фізичних осіб та ін. Україна веде політику податкової реформи для підтримки економічного зростання та привертання інвестицій. Деякі податки можуть мати пільги для певних категорій платників. Органи податкової служби відповідають за збір та контроль за виконанням податкових обов'язків громадян і підприємств відповідно до законодавства.

Під час воєнного стану, звільнення від ПДВ для медичних виробів регламентовано підпунктами 2 та 3 пункту 32 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України. Перелік цих виробів затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 1447 від 27 грудня 2022 року. Щоб скористатися цією пільгою, медичні вироби повинні бути призначені для використання у відповідних заходах та включені до відповідного переліку, затвердженого урядом. Також варто зазначити, що з 1 липня 2023 року звільнення від ПДВ для операцій з ввезення та постачання товарів, пов'язаних з COVID-19, було скасовано, тому застосування цієї пільги після цієї дати неправомірне [1].

У порівнянні зі спрощеною системою оподаткування, загальна система має перевагу у тому, що оподаткування відбувається за прибутком, а не за доходом. Прибуток ФОП визначається як доходи, що зменшені на дозволені витрати. У випадку значних витрат для підприємця вигідніше скористатися загальною системою оподаткування. Загальна система також обов'язкова, якщо ФОП здійснює заборонені для спрощеної системи види діяльності, має потребу у заборонених для ЄП способах розрахунків або перевищує ліміт виручки для 3 групи єдиного податку [2].

У зв'язку з двома підвищеннями мінімальної заробітної плати цього року (до 7100 грн з 1 січня та до 8000 грн з 1 квітня) і збільшенням прожиткового мінімуму з початку року (2920 грн проти 2589 грн у 2023 році) в Україні,

відбуваються зміни у показниках, що впливають на діяльність фізичних осіб – підприємців. Це стосується, зокрема, лімітів річного доходу для ФОПів, що є максимальними порогами, при перевищенні яких підприємця можуть перевести на загальну систему оподаткування.

Нові граничні ліміти для різних груп «спрощенки» становлять:

- 1 група: 1 185 700 гривень (167 розмірів мінімальної зарплати);
- 2 група: 5 921 400 гривень (834 розмірів мінімальної зарплати);
- 3 група: 8 285 700 гривень (1167 розмірів мінімальної зарплати).

Якщо ФОП перевищить максимальний поріг доходу, то він повинен буде змінити свій режим оподаткування вже з наступного кварталу – перейти до іншої групи єдиного податку або на загальну систему оподаткування. При цьому сума перевищення доходу оподатковується за ставкою 15% [3].

З 22 січня 2024 року набули чинності нові правила щодо випуску, обігу та погашення податкових векселів відповідно до закону України від 29.06.2023 р. № 3173-IX. Ці норми охоплюють оформлення податкових векселів для ввезення на митну територію алкогольних напоїв у неспоживчій тарі та їх подальшого розливу у споживчу тару виробником алкогольних напоїв. Крім того, вони встановлюють, що порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів регулюється Кабінетом Міністрів України.

Починаючи з 1 січня 2024 року, відбулися зміни у розмірах акцизного податку та у порядку його нарахування. Специфічні ставки акцизного податку та мінімальне акцизне податкове зобов'язання збільшилися на 20 відсотків для тютюнових виробів (згідно з пунктом 17 підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ). Ці зміни мають на меті наближення установлених в Україні ставок до тих, які передбачені Директивою ЄС 2011/64/ЄС щодо структури та розмірів акцизів на тютюнові вироби.

Термін дії спеціального звільнення від оподаткування ПДВ для операцій, які зазначені у пунктах 38 та 381 підрозділу 2 розділу XX ПКУ, закінчився. З 1 січня 2024 року такі операції підлягають оподаткуванню ПДВ за загальними правилами.

Список використаних джерел:

1. Розділ II. Загальні положення : Податковий кодекс України. URL: <https://tax.gov.ua/nk/spisok1/>.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства: Закон України від 23.02.2024 № 3603-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3603-20#n5>.
3. Про Державний бюджет України на 2024 рік: Закон України від 09.11.2023 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>.

***Abstract:** In the context of martial law, the peculiarities of corporate taxation are of great importance for the financial stability of the country. In a crisis situation, it may be necessary to revise tax rates, introduce special benefits or other measures to support business. However, it is also necessary to ensure effective control over the payment of taxes and the use of financial resources for the needs of defense and economic recovery.*

***Keywords:** tax system, taxes, enterprise taxation, martial law, enterprise income tax.*

Науковий керівник:

Мікуляк К. А.,

асистент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 336.71

КРЕДИТНІ ТА ПАПЕРОВІ ГРОШІ: СПІЛЬНЕ ТА ВІДМІННЕ

Грабовська Катерина Анатоліївна,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: У тезах розглянуто сутність кредитних і паперових грошей, розглянуто їх характеристику. Висвітлено спільні та відмінні риси між кредитними грошами та паперовими грошами.

Ключові слова: кредитні гроші, паперові гроші, фінансова система, фінансові операції.

Кредитні гроші - це неповноцінні знаки вартості, які виникають у кредитних відносинах і функціонують в грошовому обігу, це гроші, що були видані банком або фінансовою установою позичальнику у вигляді кредиту або позики [1]. Ці гроші є грошовими коштами, які не є власністю позичальника, але можуть бути використані ним для здійснення різних видів фінансових операцій, включаючи покупки, інвестиції, споживання, розширення бізнесу та інше [1].

Кредитні гроші пройшли стадії банкнот (кредитно-паперові гроші), векселів (боргове зобов'язання оплатити певну суму в обумовлений час), чеків (розрахунковий документ), депозитів (залишки коштів фізичних та юридичних осіб на банківських рахунках) та електронних грошей (вид кредитних грошей) [2].

Кредитні гроші є важливим елементом фінансової системи, оскільки вони сприяють функціонуванню підприємств, домогосподарств, фінансових посередників (суб'єктів економіки). Вони можуть використовуватися для стимулювання економічного зростання, інвестицій і розвитку, але потребують обережного управління та контролю для запобігання фінансових ризиків і надмірного боргового навантаження.

Паперові гроші - символічний вид грошових засобів, який використовують у повсякденному житті для здійснення різних фінансових операцій, це офіційний платіжний засіб, що емітується центральним банком і видається іншими уповноваженими органами країни [2].

Паперові гроші зазвичай мають певний номінал та використовуються для здійснення купівлі товарів та послуг, здійснення платежів та інших фінансових трансакцій. Вони виконують роль засобу обміну, зберігання та виміру вартості.